

МОЛОДИЙ МЕДИК

№10, жовтень 2018 р.

Команда ВНМУ вдруге перемогла на «TernopilSimOlymp – 2018»

Другий рік поспіль команда Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова виборола першість на Всеукраїнській олімпіада з симуляційної медицини з міжнародною участю «TernopilSimOlymp – 2018» (екстрена і невідкладна медична допомога) для студентів медичних вишів. Ці змагання вже втретє традиційно відбулися у Тернополі за ініціативи Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського та Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги».

В олімпіаді взяли участь студенти університетів і коледжів України та Польщі, зокрема, представники Національного медичного університету імені О. Богомольця, ВНМУ, Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького, Люблінського медичного університету (Польща), Івано-Франківського національного медичного університету, Харківського національного медичного університету, Української стоматологічної академії (Полтава), Донецького національного медичного університету (дві команди), Дніпропетровської медичної академії, Буковинського державного медичного університету, Черкаської медичної академії (дві команди), Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського (дві команди).

До складу журі входили лікарі медичних закладів та швидкої медичної допомоги, а також інструктори з екстреної медичної допомоги.

Тривала олімпіада з четвертого по сьоме жовтня, і честь ВНМУ на ній захищали студенти шостого курсу Юрій Василюк, Дмитро Гаврилюк та Яна Скоробогач.

— Загалом, було два вечірні конкурси та два денних. Складався протокол розвитку подій, були визначені критичні точки, і якщо ми допускалися помилок, стан «пацієнта» погіршувався, і це, навіть, могло призвести до «смерті». Ми рухалися паралельно, бали не оголошували, і лише в кінці дня команди отримували конверти із балами, — розповідає капітан вінницької команди Юрій Василюк.

Загалом, команда ВНМУ набрала 565 балів, майже на 40 випередивши срібного призера – команду з Тернополя. Третє місце посіли представники Дніпра.

На відміну від попередніх, цього року до завдань олімпіади додався тактичний конкурс, під час якого учасники змагань мали не лише надати допомогу постраждалим, а й подбати про власну безпеку:

— Був змодельований сімейний конфлікт, під час якого поліція, нібито, викликала нас, а п'яний чоловік вихопив у поліцейського зброю та відкрив пальбу. І необхідно було зорієнтуватись так, аби покинути небезпечну зону, викликати додатковий наряд і лише після цього надавати допомогу. Але дуже багато команд були «вбиті» на місці, бо намагалися вступити у контакт із цим чоловіком, а він просто їх усіх «розстріляв», — розповідає Юрій Василюк.

Завершальний конкурс відбувався на сцені. У його

ході було зімітовано «Emergency Department» (фрагмент сучасного приймального відділення, де бригада медиків очікує прибуття пацієнта, якого везе карета ЕМД). В Україні практично немає таких відділень, проте організатори олімпіади ставили завдання формувати у майбутніх медиків усвідомлення доцільності такого відділення, основні принципи роботи у ньому.

Катерина Баркалова,
за матеріалами офіційного сайту ТДМУ

На всеукраїнській науково-практичній конференції обговорювали питання невідкладної допомоги

11-12 жовтня 2018 року у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова проведена II Подільська всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю: «Актуальні питання невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіологічного забезпечення важкохворих», в якій взяли участь більше 320 представників 23 міст України.

Захід став результатом появи організованої ректоратом на чолі з ректором університету, академіком НАМН України, д.мед.н., професором Морозом В.М. кафедри анестезіології, інтенсивної терапії та медицини невідкладних станів в 2017р., яку очолює д.мед.н., професор Гомон М.Л. Співробітники кафедри узагальнили та організували шляхи рішення проблем надання невідкладної допомоги, інтенсивної терапії при різних захворюваннях. Тому в конференції взяли активну участь більшість кафедр клінічного профілю, для яких питання невідкладної допомоги та інтенсивної терапії є актуальними. Важливим практичним додатком конференції було проведення майстер-класів з п'ятьох напрямків невідкладної допомоги, яку власноруч виконували курсанти, інтерни та студенти університету.

Конференція розпочалась вітальними словами від ректорату університету, ДООЗ Вінницької ОДА, ДООЗ Вінницької міської Ради. В конференції взяли участь провідні фахівці України та Європи. Серед них – голова Асоціації анестезіологів України д.мед.н., професор Дубров С.О., який висвітлив проблеми комплексного підходу до ІТ хворих з політравмою та тромбозпрофілактики. Член-кореспондент НАМН України, д.мед.н., професор Глумчер Ф.С. присвятив свою доповідь питанню інфузійної терапії при сепсисі. Член-кореспондент НАМН України, д.мед.н., професор Черній В.І. висвітлив питання використання Європейських протоколів ERAS в хірургії та використання кардіопротекторів для інотропної підтримки при серцевій недостатності.

Цікавими та корисними були доповіді гостя з Словаччини, д.мед.н., професора Віліама Доніча. Як провідний фахівець Європи з проблеми синдрому сонного апное, професор висвітлив сучасні підходи та методи лікування цієї недуги. Інша доповідь

професора Доніча презентувала використання експульсного ефекту при високочастотній вентиляції легень, що суттєво підвищує ефективність та безпечність цього методу лікування.

Питанням респіраторної підтримки та швидкого післяопераційного відновлення у дорослих і дітей в нашій країні та Великій Британії були присвячені доповіді доц. Пилипенка М.М., Гончарук О.С., Горкавого Е.А. та ін.

Професором Фесенко В.С. була презентована доповідь та монографія «Регіональна анальгезія вагінальних пологів». Питання акушерсько-гінекологічної інтенсивної терапії були висвітлені також головним акушерським анестезіологом МОЗ України, д.мед.н., професором Ткаченко Р.О.

Привернула до себе увагу секція дитячої анестезіології та неонатології. З доповідями на ній виступили провідні фахівці України: проф. Фесенко У.А., проф. Яблонь О.С., проф. Шкурулій Д.А., доц. Рубіна О.С., доц. Биковська О.А., доц. Саврун Т.І.; головні фахівці області: Бондаренко Т.В., Стародуб А.І., Гомон Р.О., Берцун К.Т.

На конференції були широко обговорені питання попередження та інтенсивної терапії больових синдромів, анестезіологічного забезпечення оперативних втручань, використання регіонарної анестезії проф. Фесенко В.С., проф. Гомоном М.Л., проф. Дацюком О.І., доц. Коломаченко В.І., Вігонюком А.В.

Дуже зацікавила учасників конференції доповідь завідувача республіканським центром сепсису доц. Харченко Л.А. Питання раціональної антибіотикотерапії та лікування сепсису висвітлені також проф. Лісецьким В.А., доц. Галушко О.А., доц. Костів О.І. Невідкладна допомога та інтенсивна терапія хірургічних захворювань широко оглянута проф. Шапринським В.О., проф. Каніковським О.Є., проф. Покидько М.І.

На конференції протягом двох днів проводились майстер-класи щодо ургентного внутрішньокісткового введення ліків, відеоларінгоскопії, інтродюсерної трахеотомії, конікотомії, складної інтубації трахеї, безпечної екстубації трахеї, переінтубації, використанні шкал втрати свідомості, ендотрахеального введення сурфактанту новонародженому.

Учасників конференції привітав ансамбль естрадної пісні «Гармонія» та бального танцю «Натхнення» Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Протягом конференції панувала робоча атмосфера, активний обмін досвідом, практичне навчання, взаєморозуміння.

Наступна, III Подільська конференція невідкладної допомоги та інтенсивної терапії, відбудеться 4-5 жовтня 2019 року.

*Д.мед.н., професор
Гомон Микола Лонгінович*

У ВНМУ – найбільше лабораторій в Україні

У жовтні успішну атестацію пройшли п'ять із них

У жовтні 2018 року одразу п'ять лабораторій ВНМУ пройшли атестацію головною організацією метрологічної служби (ГОМС) МОЗ України та отримали свідоцтва про технічну компетентність на найбільший можливий термін.

Тепер кількість атестованих лабораторій ВНМУ складає дванадцять. За словами голови атестаційної комісії, головного метролога ГОМС МОЗ України – ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України» — Івана Івановича Івасенка, ця кількість є найбільшою серед медичних закладів вищої освіти України.

Технічно компетентними та спроможними виконувати дослідження (вимірювання) в сфері законодавчо регульованої метрології були визнані науково-дослідна лабораторія доклінічного вивчення фармакологічних речовин, навчально-наукова клінічно-діагностична (патоморфологічна) лабораторія, навчально-науково-дослідна лабораторія вивчення алергенних факторів доквілля, навчально-науково-дослідна лабораторія з

доклінічної оцінки нових лікарських засобів та біологічно-активних сполук «ФАРМАДАР» і навчально-наукова лабораторія хіміко-фармакогностичних досліджень. Чотири з цих лабораторій проходили атестацію вперше.

Усі лабораторії були атестовані на відповідність до галузевого стандарту СОУ 74.9-02010830-001:2018 «Порядок оцінювання вимірювальних можливостей та встановлення технічної компетентності лабораторій при проведенні вимірювань (досліджень) в сфері законодавчо регульованої метрології. Загальні вимоги та порядок проведення».

За словами Івана Івасенка, оцінка відповідності СОУ проводиться у зв'язку з економічною доцільністю, запитом замовника та через закінчення терміну дії попереднього свідоцтва про технічну компетентність, а наявність такого свідоцтва у лабораторії підвищує довіру до її результатів, дає змогу використовувати їх для дисертаційних досліджень.

Високо оцінив оснащення лабораторій ВНМУ, зокрема, патоморфологічної, і член атестаційної комі-

сії, завідувач кафедри гістології та ембріології ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України», доктор біологічних наук, професор Костянтин Степанович Волков. Він, зокрема, вважає, що результати, отримані атестованими лабораторіями за міжнародними стандартами, буде простіше продемонструвати світовій науковій спільноті, надрукувавши їх у міжнародних журналах. Таким чином, робота лабораторій підвищить рейтинг ВНМУ.

Члени атестаційної комісії порекомендувати створити веб-сторінку кожної лабораторії на сайті ВНМУ, де науковці могли б звітувати про свою діяльність. Умови атестації передбачають, що лабораторії, які пройшли процедуру оцінювання, протягом терміну дії свідоцтва про технічну компетентність пройдуть плановий одноразовий моніторинг (аудит). До наступних атестацій цих лабораторій можуть бути долучені і спеціалісти з інших подібних закладів, які могли б провести незалежне оцінювання якості роботи лабораторій.

Вікторія Родінкова

ФОТОФАКТ

30 вересня на площі Європейській відбувся Військово-волонтерський флешмоб, присвячений Дню миру. Ініціаторами та організаторами події були студенти Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, які є волонтерами Військово-медичного центру Центрального регіону. Вони прагнули звернути увагу людей на те, що на Сході України досі продовжується війна, і наші волонтери продовжують доставляти гуманітарну допомогу в район проведення Операції Об'єднаних Сил, приймають борти з пораненими та допомагають сім'ям постраждалих. Гості заходу мали можливість послухати авторські пісні та вірші волонтерів та бійців, ознайомитися зі зброєю 131 окремого розвідувального батальйону, піротехнічними засобами Головного управління Державної служби надзвичайних ситуацій у Вінницькій області, виставкою волонтерських машин, фотовиставкою та виставкою шевронів. Також для жителів Вінниці були організовані майстер класи з базової домедичної допомоги, самооборони та плетіння браслетів.

ММ

«Люблю я життя прекрасне...»

Студентка IV курсу групи 23-А Валентина Михайлова, роботи якої нещодавно могли побачити студенти та викладачі ВНМУ на виставці у фойє, про себе розповідає так:

Моя батьківщина знаходиться на сонячній Херсонщині, де шумить могутній Дніпро, що омиває безмежний Таврійський степ. Чи доводилося вам вийти в широкий степ, де колоситься золота пшениця, стигнуть червоні томати і квітнуть різні барвисті польові квіти? А там, з-за обрїю, спостерігати, як ранкове сонце червоні руки в гору підіймає? Де сонячні промені вмивають свої кінчики в туманній порожнечі і світяться різнокольоровим заревом? Ось так, люблячи природу свого краю, люблячи свою домівку, цінуючи людей, які завжди поруч, я побажала створювати щось прекрасне, для душі. У цьому мені

допомогла моя вчителька з трудового навчання. Я почала з легкістю засвоювати нову для мене техніку – вишивку картин бісером. Спочатку я пробувала вишивати невеликі картини. Перша моя робота – папуги серед тропічного лісу. Я подарувала її моїй сестричці на день народження. Чесно зізнаюся, вишивати в перший раз було складно. Я зрозуміла, що для такого хобі потрібно велике терпіння та увагу, а також тут немає місця поспіху, тому що можна легко збитися і все піде неправильно. Серед моїх робіт найбільше ікон, адже в них я бачу втілення духовності, чистоти людської душі, любові. Спостерігаючи за красою, яка знаходиться навколо нас, я прагну створювати прекрасні життєві пейзажі, натюрморти, щоб люди, дивлячись на них, могли частіше помічати, яка гарна життєва стежина, як добре по ній йти й добре жити.

Професор Олена Солейко:

«Не можна почивати на лаврах»

П'ятого вересня відзначила свій ювілей доктор медичних наук, професор кафедри внутрішньої медицини №2 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, історик медицини, краєзнавець Олена Віталіївна Солейко. Поспілкувавшись із ювіляркою, «Молодий медик» дізнався, чому вона називає кардіологію своїм коханням, чим сьогоднішнє покоління студентів відрізняється від попередніх та чому просто закінчити виш та отримати вищу освіту – вже недостатньо.

— Чому Ви вирішили обрати медицину?

— Я виросла у медицині, фактично – на роботі у моєї мами. І деякі її кардіологічні пацієнти, яких я бачила у дитинстві, згодом стали і моїми. Взагалі, у мене не медична родина: лікарем була лише моя мама, а в родині багато представників різних фахів.

— У Вас ніколи не виникало думки щодо іншої професії?

— Ні. Це був усвідомлений вибір. Як зараз розповідають друзі мого дитинства – я навіть не все це сама пам'ятаю, – я завжди лікувала собак, котів, птахів, морських свинок.

— Коли Ви вступали до медичного інституту, Ви одразу мріяли стати кардіологом?

— Ні, навіть таких думок не було. Ми просто вчилися, накопичували знання. У деяких тільки на шостому курсі сформувалося усвідомлення того, ким вони хочуть бути. І крім того існував розподіл загальнодержавного масштабу.

— А що Вам найбільше подобалося?

— Дуже подобалася патанатомія. Мабуть, приваблювала точність діагнозу або бажання досягти глибин фундаментальності, адже медицина – це фундаментальна наука. Можливо, особистості викладачів. Та кож мені дуже подобалися нервові хвороби. Це вже аналітична наука. Як казали великі вчені, якщо пропедвтика – це філософія медицини, то нервові хвороби – це її вища математика.

— Чому саме так?

— Тому що діагноз вираховується. Якщо знаєш анатомію нервової системи та бачиш пошкодження, можна визначити, на якому рівні воно виникло. А ось усвідомлення того, що мені подобається терапія, прийшло під кінець шостого курсу. І я обрала саме її. Звісно, патологоанатомічний

діагноз – найточніший, але я зрозуміла, що хочу людей лікувати. А ситуація у неврології на ті часи була така, що лікувальних технологій було мало, і було сумно усвідомлювати, що поставивши діагноз, задовольню свою допитливість, але мало чим зможу допомогти пацієнту. А ось у терапії було більше можливостей побачити результат. І позитивний результат надихав на подальше професійне зростання.

— Куди Вас розподілили після закінчення навчання?

— Я потрапила до поглибленої інтернатури на ту кафедру, де я працюю тепер. Потім – до клінічної ординатури та аспірантури з кардіології. Відтоді кардіологія – це моя любов.

— За що Ви її покохали?

— Можливо, це на генетичному рівні. Можливо, тому, що я, фактично, виросла у кардіологічному відділенні і завжди співчувала пацієнтам. І студенткою я іноді там працювала. І в інтернатурі був курс кардіології.

— У порівнянні з тими часами, коли Ви навчалися, неврологія значно розвинулася. Ви не шкодуєте, що не обрали її?

— Ні. Так сталося, що я все одно спостерігаю пацієнтів із нервовими хворобами у клініці і все одно я набуваю нових знань. І мені дуже допомогло знання патанатомії, у тому числі – у написанні кандидатської та докторської дисертацій. У 2005 році я отримала освітній грант Європейського будинку серця за клініко-морфологічну ідентифікацію типів хронічних постінфарктних аневризм серця. І я щаслива, що цього року вийшла наша з Ларисою Петрівною Солейко монографія «Хронічна постінфарктна аневризма серця» – результат багаторічної роботи у цьому

напрямку.

— Що це Ви можете назвати своїми досягненнями?

— Я захоплююсь історією медицини. У співавторстві з мамою та моїм чоловіком Сергієм Царенком написала книгу «Професор Федір Мерінг: повернення в історію вітчизняної науки», за яку наш творчий колектив отримав Подільську літературно-мистецьку премію «Кришталева вишня».

— Як Ви все це встигаєте?

— Мене з дитинства привчили багато працювати та навчили тому, що у житті потрібно чимало встигати. До того ж, пощастило з людьми, які мене оточували, від яких я навчилася розумінню і медицини, і літератури, і мистецтва. Дуже багато я беру від своєї родини, навіть від своєї доньки – людини музичного світу.

— Чи існують відмінності між поколіннями студентів?

— Звісно, існують. Кожне покоління – продукт своєї епохи. Буквально нещодавно студенти однієї з груп мені сказали: «Мабуть, ми не такі розвинені, як ваше покоління, ми не читаємо стільки книжок». Я відповіла: «Так, але ви інші, у вас інші способи отримання знань та інший асоціативний ряд, ніж у тих, хто читав паперові книжки». І вони визнають, що ті, хто читає книги, мають більш ліричну душу. Але я не знаю, потрібно це сьогодні чи ні. Будь-якому біологічному виду, аби вижити, потрібно пристосовуватися до своїх умов існування, і тому одне покоління не може повторювати інше.

— Що Вам дає спілкування зі студентами?

— Напевно, це такий синдром, який зустрічається у тих, хто працює із молоддю: якщо говорити про соціальний вік, то мені іноді здається, що мені 25 років, приблизно стільки, скільки моїм студентам. Тому я не зважаю на різницю у віці. Мені цікаво спілкуватися зі студентами. Так, вони не завжди гарно навчаються, але, можливо, їм просто на якомусь етапі не пощастило у спілкуванні з тими, хто їх навчає.

— Вам більше подобається викладати, займатись наукою чи лікувати?

— Коли я тільки закінчила виш, мені дуже подобалася лікувальна робота. Подобалося і зараз, сьогодні це – професійний досвід. І спочатку я ніколи не уявляла себе викладачем. Але все якось вийшло, і я, вочевидь, потрапила на хвилю своїх студентів.

Я їх розумію і намагаюся стати з ними на рівень спільного сприйняття, аби вони зрозуміли систему. Сьогодні існує така безліч знань, що навчити студента можна лише, якщо пояснити йому систему набування знань, тому що все охопити, особливо тим, хто не звик читати паперові носії, важко. Але останнім часом саме велике задоволення у моєму житті приносить наукова робота. Ми всі — університетські працівники, але у вищому навчальному закладі наука не є першочерговою задачею — перш за все ми маємо навчити студентів, і перед нами не ставляться такі задачі, як перед співробітниками науководослідних інститутів. У процесі роботи над дисертацією, тим не менше, виникали цікаві нюанси, які для мене на той час були не дуже зрозумілими. Вони виявились незрозумілими навіть для членів спеціалізованої вченої ради, де я захищалась. Проте, колеги-науковці вірили, що вирішення обов'язково прийде. І дійсно, ці нюанси стали зрозумілими під час дослідження зовсім іншої проблематики вже в науковій роботі однієї з моїх дисертацій. А в процесі вивчення нових проблем я, принаймні для себе, дала відповідь на інші запитання. І це саме те, що надихає мене в моєму віці. Мабуть, у кожний період життя найбільше задоволення від роботи приносять різні складові нашої університетської діяльності.

— **Крім роботи що ще Вас надихає?**

— Мандрівки. Дуже люблю подорожувати.

— **Ваші улюблені міста та місця.**

— Коли була молодшою, відчувала захоплення від шедеврів архітектури, живопису. Зараз подобаються більше об'єкти природи. А іноді захоплюють враження. Вочевидь, це наслідок урбанізму — те, що люди їдуть саме за враженнями, за спілкуванням, за спостереженнями. Це — теж відпочинок. І для того, щоб плідно працювати, потрібні різні враження.

— **Ваша головна мрія як науковця.**

Відповісти на деякі запитання, які для мене досі незрозумілі. У сучасному світі дуже швидко змінюються та сприваються наукові погляди. Тому не можна один раз вивчити медицину, закінчити виш та почивати на лаврах. І якщо порівняти те, чому мене вчили в інституті, із тим, що відомо сьогодні, — це просто космос.

Катерина Баркалова

Ті, заради кого ми працюємо...

Скільки б не говорилося про втрату актуальності друкованих видань у сучасному суспільстві, працівники читального залу бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова наразі хотіли б спростувати це твердження.

Стіни нашої читальної зали мають давню історію та пам'ятають ще студентами тих, кого зараз можна назвати світилами медицини: видатних лікарів, доцентів, професорів. Десять, двадцять і тридцять років тому ця читальна зала була переповнена допитливими студентами та молодими вченими.

Але й сьогодні кожного дня поріг читальної зали переступає багато наших улюблених, часом гамірливих, але завжди таких очікуваних студентів. Хтось із них приходить сюди, щоб швидко переглянути потрібну інформацію, хтось завітає, щоб підготуватись до заняття та вивчити тему поглиблено. А для цього знадобиться не одна година... Ось і засиджуються наші інтелектуали аж до вечора, до самого закриття. Для них бібліотека стає життєвою потребою, а щоденною необхідністю. А інші приходять до нас, аби поспілкуватися зі своїми друзями та у затишній атмосфері та із задоволенням випити запашної кави.

Вони проходять повз нас, працівників читальної зали... Одні з посмішкою, привітно вітаються, беруть підручники та монографії, інші цікавляться інформаційними новинками бібліотеки, а дехто просто пробігає, бо ними володіє нестерпне бажання якнайшвидше зайняти комфортне місце, і вперед — до знань!

Щоразу нас дивують і тішать все нові та нові різнопланові інформаційні запити читачів, підбір інформації з різних джерел для допитливих. А ще однією цікавою стороною роботи читальної зали є розуміння того, чого саме хоче читач, коли він не може точно сформулювати свій запит або пам'ятає лише колір підручника. Але такі курйози нас не засмучують, а навпаки, веселять та додають шарму нашій роботі.

Студенти вважають, що перспективи нашої бібліотеки перш за все — в якості і унікальності бібліотечного фонду, в його розвитку і зростанні. І в цьому напрямку ми невпинно працюємо. Рік за роком поповнюємо наш фонд новими сучасними підручниками та науковою літературою вітчизняних та зарубіжних видавництв. А це — саме те, чого прагне сучасний студент і заради чого відвідує бібліотеку.

Уважне ставлення до читачів, їх потреб і запитів, створення комфортного інтелектуального середовища спонукало їх поділитися власними думками, які стали частиною проекту «Для них читальна зала — другий дім».

Завжди усміхнена, енергійна, чарівна студентка III курсу з Кривого Рогу Дудкіна Олена з радістю поділилася своїми враженнями: «Серцем нашого університету є читальний зал, який дає

студентам можливість із задоволенням навчатися у комфортних умовах. Нас зустрічають привітні бібліотекарі, які завжди допоможуть і порадять необхідну літературу. Радує й те, що тут можна знайти раритетні видання, яких немає в інших бібліотеках. Також бібліотека — це те місце, де спілкуються студенти різних курсів. Мене надихає ця дружня атмосфера, яка сприяє навчанню».

Лепетенко Олег — активний, наполегливий у навчанні, доброзичливий, студент II курсу з Вінниці, жодного дня не обходиться без самостійного опрацювання літератури у читальному залі. «Для навчального процесу усі умови в університеті створені. Прикладом цього може бути читальна зала, де тебе одразу зустрічають привітні та доброзичливі бібліотекарі. Асортимент книг повністю задовольняє, крім того є Wi-Fi, що дозволяє користуватись інтернет-джерелами. Затишний зал, де є можливість поспілкуватися із колегами-медиками і понайти нових друзів», — написав Олег.

Ввічливий, відповідальний, елегантний Непійко Віталій, студент III курсу з Вінниці: «Кожного дня мені, як і усім студентам нашого вузу, доводиться опрацьовувати велику кількість інформації, встигати зустрітись з друзями, розважитись переглядом улюбленого серіалу або читанням художньої книги і запевнити батьків, що ми про них пам'ятаємо, старанно вчимося і харчуємось здоровою їжею. Стандартних 24 години на добу не вистачає, якщо вчитись дійсно старанно. Ось і шукаємо шляхи, як полегшити і пришвидшити цей процес. Один із варіантів — використання читального залу. Тут завжди порадять книги, що читаються легко, забезпечать розеткою, достатнім освітленням і безкоштовним Wi-Fi, а чутливе вухо бібліотекаря ніколи не дасть шуму перевищити показник у 30 децибел.

Отже, якщо бажаєш отримати якісні знання, приходи у читальний зал, візьми найкращу літературу, запасись терпінням і буде тобі омріяна «п'ятірка».

Таке враження про роботу бібліотеки висловили наші постійні читачі.

Тож хочемо побажати їм цікавого і яскравого студентського життя, у якому знайдеться місце і навчанню, і відпочинку, і коханню...

*Лідія Раздубудько,
бібліотекар II категорії*

Професор Віталій Іванович Денесюк – ювіляр!

П'ятого жовтня відзначив своє 80-річчя професор Віталій Іванович Денесюк.

Народився ювіляр у селі Рогізна Немирівського району. Його батько, Іван Іларіонович, працював в селі бригадиром будівельної бригади, а мати, Ганна Трохимівна, – ланковою на сільськогосподарських роботах в колгоспі.

Дитячі роки Віталія Іванович проходили весело, хоча родина жила бідно. У школі навчався добре, більш за все любив літературу. Школу закінчив на відмінно.

Юнацькою мрією Віталія Івановича було навчатися в будівельному технікумі в Немирові та грати в оркестрі, але батько переконав вступити до Вінницького медичного училища, казав, що фельдшер – це важлива посада в селі, а медики ходять у білих чистих халатах.

У медичному училищі майбутній професор грав на баритоні в духовому оркестрі. У нього виявилися значні здібності до шашок. На обласних змаганнях, вже першорозрядник з шашок, у 16 років він зайняв четверте місце серед майстрів спорту, про що було написано в газеті «Вінницька правда».

Призваний до лав Чорноморського флоту, Віталій Іванович упродовж дев'яти місяців навчався у Миколаєві в навчальному загоні зв'язку, де добре засвоїв морзянку, та став радіо-телеграфістом. Але юнак хотів нести службу за спеціальністю, тому написав рапорт командуючому Чорноморським флотом – і його перевели до медичної служби та згодом присвоїли звання старшини 2 ст. А на крейсері «Адмірал Нахимов», де він служив, Віталія Івановича було призначено завідувачем аптекою.

Найкращими роками молодості ювіляр називає навчання у Вінницькому медичному інституті, куди він вступив у 23-річному віці. «Переважає більшість студентів нашого курсу – це вихідці з бідних сімей, із сіл. Навчалися добре, «зубрили» анатомію. Було цікаво вчитись, всі зростали, закохувались та на старших курсах одружувались. А наша група Іа була найкращою на курсі у навчанні. В групі були всі стажники, переважно

фельдшера», — згадує Віталій Іванович.

Випускниками цього курсу були, зокрема, ректор ВНМУ Василь Максимович Мороз, професори Григорій Костюк, Володимир Тарасюк, Олександр Зелінський, відомі керівники у сфері охорони здоров'я Микола Гаврилюк, Олександр Слічний, а також Дмитро Пустовіт (головний лікар Уманської міської лікарні), Микола Євтух (головний лікар Житомирської обл. лікарні), Неля Пеліщенко та багато інших.

У перші роки навчання в інституті студенти їздили на сільськогосподарські роботи. Там Віталій Іванович познайомився з майбутньою дружиною Ольгою Кобець.

На курсі була гарна художня самодіяльність. Віталій Іванович, як парторг курсу, та Григорій Костюк, як комсорг курсу, активно займали-

ся організацією самодіяльності, яка була однією з кращих в інституті.

Паралельно з навчанням ювіляр на третьому-четвертому курсах працював лаборантом на кафедрі факультетської терапії, де проводив інструментальні дослідження для дисертаційних робіт співробітників кафедри.

На п'ятому та шостому курсах він працював фельдшером у гематологічному відділенні обласної лікарні ім. М.І. Пирогова, де за два роки під керівництвом доц. І.П. Рибачука та доц. Б.О. Зелінського повністю зібрав матеріал майбутньої кандидатської дисертації, яку пізніше успішно захистив.

Одружився Віталій Іванович на п'ятому курсі, а після закінчення інституту вісім родин випускників, у тому числі - й родина Денесюків, були направлені на роботу до Погре-

бищенського медичного училища та до районної лікарні. Віталія Івановича призначили завучем училища. А перед початком навчального року молоді спеціалісти отримали ключі від квартир. Як згадує Віталій Іванович, це була незабутня та щаслива подія.

У родині Денесюків народилося двоє дітей – Олег та Олена. Олег закінчив ВНМУ та працював лікарем—травматологом в МКЛ № 2 у Вінниці, Олена також обрала медичну стезю. А онук Владислав після закінчення фізико-математичної гімназії №17 став студентом Варшавського університету міжнародних відносин та наразі закінчує магістратуру з менеджменту міжнародної економіки у Варшаві.

У 1970 році Віталія Івановича зарахували асистентом кафедри пропедевтичної терапії ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Кафедрою завідував проф. І.А. Рибачук, відомий кардіолог, фахівець, хороший лектор, а також добра, порядна і щира людина. До Віталія Івановича він ставився, як батько, тому Віталій Іванович у своїй роботі намагався бути схожим на свого наставника. Іван Андрійович залишився в пам'яті ювіляра як світла та добра людина.

В 1980 році Віталію Івановичу на кафедрі пропедевтики було присвоєно звання доцента, а наступного року він став завідувачем кафедрою внутрішньої медицини №3, якою керував до 2017 року. За цей час на кафедрі змінилося не одне покоління викладачів.

На момент призначення перед професором Денесюком постали наступні завдання:

зменшити віковий ценз співробітників кафедри (в Радянському Союзі кафедра була найстарішою);

покращити підготовку науковців (40% викладачів кафедри не мали наукового ступеня);

удосконалити навчальний процес (на кафедрі за 18 років лише один раз були опубліковані методичні рекомендації).

Завдяки зусиллям Віталія Івановича наразі кафедра внутрішньої медицини №3 – одна з наймолодших за віком викладачів терапевтичних кафедр; усі викладачі за період з 2006 по 2014 роки стали кандидатами та докторами наук, кафедра стала однією з найбільш плодотворих в університеті та Україні з випуску підручників, монографій та навчальних посібників, практичних керівництв із внутрішніх хвороб.

Також кафедра співпрацювала з Вандербільським університетом (США). Проводились спільні клінічні розбори проблемних хворих та зустрічі зі студентами.

Протягом останніх 20 років кафедра щорічно проводить республіканські та міжобласні науково-практичні конференції.

Поряд з навчальною та лікувальною роботою велике місце в житті ювіляра займала наукова робота та видавнича діяльність.

Із 1968 по 1970 роки Віталій Іванович навчався в клінічній ординатурі з терапії на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб, де пройшов апробацію кандидатської дисертації.

Над докторською дисертацією працював десять років і в 1986 році її успішно захистив. Назва дисертації — «Роль центральної, регіонарної гемодинаміки, мікроциркуляції та тканинного обміну в патогенезі серцевої недостатності при ІХС та методи корекції виявлених змін».

Віталій Іванович створив новий напрям у кардіології, присвячений розробці нових критеріїв ендотеліальної, міокардіальної дисфункції, ремоделювання серця і судин і дисліпідемій у розвитку ІХС, артеріальної гіпертензії, серцевої недостатності і їх ролі в прогнозуванні ускладнень та проведенні диференційованого лікування, направлено на покращення якості життя даної категорії хворих і зменшення їх смертності.

Під керівництвом Віталія Івановича захищені 21 кандидатська, дві докторські дисертації та підготовлено 13 магістерських робіт. Ним опубліковано 425 наукових робіт, 13 монографій, 15 навчально-методичних посібників, отримано 30 патентів на винаходи. Перша з його монографій була присвячена початковій стадії серцевої недостатності у хворих на ІХС.

На кафедрі виконано 11 дисертаційних робіт з аритмій серця, на їхній основі написано чотири монографії: «Аритмії серця, резистентні до лікування», монографія «Лікування аритмій серця: шляхи підвищення ефективності і безпеки антиаритмічних препаратів» написана разом з акад. Г.В. Дзяком і акад. В.М. Морозом. Проблема гіпертонічної хвороби відображені в монографії «Шемічна хвороба серця у поєднанні з гіпертонічною хворобою», яку позитивно оцінив акад., лауреат Нобелівської премії Є.І. Чазов (Росія); разом з акад. Л.Т. Малою та проф. В.К. Серковою опублікована монографія «Стенокардія: досягнення, проблеми та перспективи». Також

разом з проф. В.П. Івановим опубліковано практичне керівництво «Клінічна фоно— та ехокардіографія». Великою популярністю користується підручник В.І. Денесюка та О.В. Денесюк «Доказова внутрішня медицина», який отримав першу премію Академії Наук вищої освіти (АНВО) України. Крім того, надрукований підручник «Внутрішня медицина та тривожно-депресивні розлади» разом з членом-кореспондентом НАМН України проф. В.З. Нетяженко. Цей підручник також отримав високу оцінку.

Важливе місце надається публікаціям навчально-методичних посібників. Колективом кафедри опубліковані такі посібники:

«Діагностичні, лікувальні та профілактичні алгоритми з внутрішньої медицини»; «Впровадження діагностичних, прогностичних та лікувальних шкал з внутрішньої медицини у навчальний процес підготовки студентів і лікарів післядипломної освіти». Обом навчальним посібникам присвоєна перша премія АНВО України.

Віталій Іванович Денесюк – член редколегії п'яти медичних журналів, академік Академії вищої освіти України, академік АН вищої освіти України, Нью-Йоркської АН (США).

Віталію Івановичу присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України», він – почесний діяч науки Академії медико-технічних наук України, лауреат шести перших премій АН вищої освіти України, його нагороджено двома грамотами МОЗ України, грамотою Кабінету Міністрів України, медалями імені видатних вчених: М.Д. Стражеско, О.О. Богомольця та Івана Пілюся.

«Я безмежно вдячний своєму батьку, який розгледів у мені медика; ВНМУ, який вивчив, виховав та дав можливість в ньому працювати 50 років, особисто Морозу Василю Максимовичу, колективу кафедри, професору А. Рибачуку, родині, друзям та знайомим за підтримку та допомогу на шляху становлення мене як людини, лікаря та вченого. Низький вам усім уклін та велика щира подяка», — зазначає ювіляр.

Імунітет проти раку: за що присудили Нобелівську премію з медицини

Нобелівську премію з фізіології або медицини 2018-го року присудили імунологам Джеймсу Еллісону та Тасуку Хондзю за новий підхід до терапії раку. В основі цього методу — дослідження з підсилення активності імунної системи людини для боротьби з онкологічними захворюваннями без використання радіо— або хіміотерапії.

Зазвичай, імунна система самостійно знаходить і знищує клітини, які мутували. У такий спосіб організм не дає розмножуватися клітинам-мутантам. Однак, ракові клітини можуть пригнічувати цей механізм захисту, що дозволяє пухлині швидко рости й позбавляє організм можливості боротися з нею завдяки власному імунітету.

Саме пошуком методів протидії цим властивостям ракових клітин займалися цьогоорічні лауреати Нобелівської премії з медицини. Вони з'ясували причини втрати імунними клітинами протиракової активності й знайшли способи протидії.

Імунолог Джеймс Еллісон вивчав білок CTLA-4, залучений у діяльності імунної системи. Він з'ясував, що блокування цього білка в організми тварин з раковими захворюваннями призводило до активації протипухлинної відповіді організму та зменшенню пухлини.

Водночас, його колега — японський імунолог Тасука Хондза — відкрив рецептор PD-1 (Programmed Cell Death Protein-1) на поверхні лімфоцитів, активація якого призводить до придушення їхньої активності. Лімфоцити — це клітини імунної системи, що відповідають за набутий імунітет. Вони здатні боротися, зокрема, з раковими клітинами, а, отже, блокування PD-1 також дозволило посилити протиракову активність імунної системи.

Обидва дослідження науковців дозволили створити новий підхід до терапії раку без використання радіо- та хіміотерапії, який назвали «імунною чекпойнт-блокадою». На основі досліджень учені розробили препарат «Іпілімуаб», який містить антитіла, що блокують CTLA-4. Препарат схвалили до використання проти меланому. А також - препарат «Ніволумаб» з антитілами до PD-1, який використовуватимуть проти меланому, раку легень, нирок й інших типів раку.

Джерело: hromadske.ua

У легенях людини вчені знайшли невідомі клітини

Порушення у роботі пульмонарних іоноцитів можуть стояти за генетичним захворюванням – кістозним фіброзом

Дві дослідницькі групи біологів незалежно одна від одної відкрили новий, раніше невідомий тип легеневої тканини. Про це із посиланням на оприлюднені в журналі Nature результати дослідження пише сайт ScienceAlert.

У ході складання клітинної карти легень біологи проаналізували роботу генів, які продукують десятки тисяч клітин. Раніше невідомий тип клітин назвали пульмонарним іоноцитом.

За оцінками науковців, ці клітини складають біля одного відсотка усіх легеневих клітин та продукують велику

кількість білка, який відповідає за утворення кістозного фіброзу.

Така інформація може допомогти вченим розробити принципово нові методи лікування цього захворювання, пише видання.

Кістозний фіброз, або муковісцидоз – генетичне захворювання, яке викликають мутації в гені, що регулює вироблення згаданого вище білка (трансмембранний регулятор муковісцидозу, CFTR, знаходиться на довгому плечі сьомої хромосоми). Захворювання характеризується ураженням залоз внутрішньої секреції та важкими порушеннями функцій органів дихання, внаслідок чого людина страждає на часті інфекції легень та синусити.

Повна відмова від алкоголю загрожує розвитком старечого слабоумства

Британські вчені виявили, що повна відмова від алкоголю, як і надмірне його споживання, збільшує шанси на розвиток старечого слабоумства (деменції).

Дослідниця Северин Сабія проаналізувала дані великої британської бази для відстеження споживання алкоголю у середньому віці та його впливу на шанси появи деменції у подальшому житті, пише видання Time. Дані збиралися протягом 23 років, у дослідженні взяла участь 9 тисяч людей віком від 35 до 55 років.

Як виявилось, підвищений ризик слабоумства спостерігався у тих людей, що страждали обома крайнощами — ті, хто пив більше 14 склянок вина на тиждень, і ті, хто зовсім відмовився від алкоголю.

Вчені наголосили, що вміст спирту у вині в різних країнах може варіюватися. У Великій Британії 14 склянок вина містять приблизно 112 г спирту.

Ризик розвитку слабоумства підвищувався на 40% у людей, які випивали понад 14 склянок алкоголю на тиждень. За кожні сім одиниць понад 14 склянок, які вони споживали, їхній ризик розвитку слабоумства збільшився на 17%.

Проте, це не означає, що утримання від алкоголю обов'язково захистить від слабоумства. Ризик деменції у непитущих становив 74% порівняно з тими, хто пив помірно.

Сабія пояснила це тим, що алкоголь у помірній кількості позитивно впливає на серцево-судинну систему, покращує кровообіг, що своєю чергою покращує роботу мозку.

Зморшки на лобі свідчать про серцево-судинні захворювання

Глибокі зморшки на лобі можуть бути швидким та простим способом виявлення осіб, що страждають на атеросклероз і серцево-судинні захворювання, які можуть призвести до більш серйозних проблем, таких як серцевий напад або інсульт, свідчать результати досліджень французьких науковців.

Нове дослідження було представлено на щорічній конференції Європейського товариства кардіологів 2018 року, яка проходила у Мюнхені, Німеччина. «Ми дослідили зморшки на лобі як маркер, оскільки це так просто і візуально. Дивлячись на обличчя людини, можна розпізнати сигнал тривоги, тоді ми могли б порадишити знизити ризик», – зазначили вчені.

Дослідження, яке тривало 20 років і в якому взяли участь 3200 здорових дорослих, яким на момент його початку було від 32 до 62 років, показало прямий пропорційний зв'язок між показником зморшок та ризиком смерті від серцево-судинної проблеми.

Джерело: <https://www.escardio.org>